



Arbetslivskommissionen för idrott och träning, lägesbild 2020–2021

Arbetslivskommissionen för idrott och träning har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet i examina inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom sitt eget område inom yrkesutbildningen (statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För denna uppgift har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppföljnings-, bedömnings- och responsinformation bland annat från utbildningsförvaltningens statistik-, styrnings- och regleringstjänst samt den nationella informationsresursen KOSKI.

Prestationsuppgifter från 2020 blev tillgängliga för kommissionerna våren 2021. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna gjort i KOSKI-data efter denna tidpunkt syns inte i denna lägesbild. Detsamma gäller statistiska uppgifter om antalet prestationer år 2021, som plockades från KOSKI-databasen i början av 2022. De granskade prestationsantalen publiceras senare i Utbildningsstyrelsens statistiktjänst på webbplatsen Vipunen.fi.

De uppgifter som används i lägesbilden har plockats direkt ur KOSKI-databasen i den form som läroanstalterna har anmält dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Av tekniska skäl har exempelvis inte alla uppgifter som registrerats i läroanstalternas egna studieförvaltningssystem överförts korrekt till KOSKI-databasen, och uppgifterna statistikförs då under "ingen uppgift"/"inte anmält".

Som källmaterial har man exempelvis använt rapporter från kommissionernas besök, rättelseyrkanden och utlåtanden.

Antal avlagda examina och examensdelar

Avläggande av examina och examensdelar

Examen och kompetensområde	avlagt hel examen 2020	avlagt examensdelar 2020	avlagt hel examen 2021	avlagt examensdelar 2021
Grundexamen i idrott	312	3 516	393	5 962
Kompetensområdet för träning och föreningsverksamhet	63		147	
Kompetensområdet för hälsofrämjande idrottsrådgivning	96		186	
Kompetensområdet för serviceproduktion inom idrott	14		43	
Tom (ingen uppgift)	139		17	
Yrkesexamen i idrott och träning	315	1 275	528	1 858
Kompetensområdet för idrott	132		331	
Kompetensområdet för träning	167		164	
Tom (ingen uppgift)	16		33	
Yrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar	52	271	59	317
Specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar	10	50	24	117
Specialyrkesexamen i träning	44	126	31	101
Totalt	733	5 238	1 035	8 355

* Uppgifterna hämtades i början av 2021 (för år 2020) och i början av 2022 (för år 2021), och har inte uppdaterats efter dessa tidpunkter. Avläggandet av examensdelar omfattar inte examensdelar som registrerats som lokala. Examina som är i en övergångsperiod syns inte i tabellen och ingår inte i antalet i tabellen.

Examensdelar som mål/hel examen som mål

I de flesta fall är målet för studierna en hel examen.

Reflektioner

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Antalet sökande till specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar är mindre än till yrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar. I allmänhet avläggs examensdelar i större utsträckning än hela examina. Idrottsbranschen ses fortfarande som attraktiv.

Det låga antalet yrkesexamina i skötsel av idrottsanläggningar ses som oroande. Förbättring av attraktiviteten genom utökat utbildningsutbud eller läroavtalsutbildning.

Coronans effekter på avläggandet av examina har varit små. Man kan inte se några stora variationer i prestationsantalen. Åren 2020–2021 har fler examina och examensdelar avlagts jämfört med tidigare år.

Specialyrkesexamina avläggs i mindre utsträckning än grundexamina. I specialyrkesexamen i träning kan man se en nedgång. Det här kan bero på att utbildningen i fråga inte längre inleds varje år. Grenförbunden utvecklar också i samarbete egna grupper för specialyrkesexamen. Man strävar efter attraktivitet genom skräddarsydda utbildningar och samarbetar med andra utbildningsanordnare inom branschen.

Yrkesinriktade examensdelar, obligatoriska och valbara examensdelar, gemensamma examensdelar

De yrkesinriktade examensdelarna betjänar arbetslivet mer. Möjliggör dynamiskt avläggande av examen.

Marginellt avlagda examina eller kompetensområden

Specialyrkesexamina har avlagts i liten utsträckning, eftersom de är krävande examina att avlägga och det är utmanande att hitta sysselsättning. I och med reformen av examensgrunderna för specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar har också kravet på att få examen slutförd ökat.

Anordnande av examina

Aktiva utbildningsanordnare/anordnartillstånd

Examen	Tillstånd för anordnande	Aktiva anordnare
Yrkesexamen i idrott och träning	14	14
Grundexamen i idrott	9	9
Yrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar	5	4
Specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar	3	3
Specialyrkesexamen i träning	10	7

* aktiviteten fastställs utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten har registrerat avläggande av examina eller examensdelar enligt de KOSKI-data som lämnats till kommissionen 2020 eller 2021.

Uppgifterna hämtades i början av 2021 (för år 2020) och i början av 2022 (för år 2021), och har inte uppdaterats efter dessa tidpunkter.

Reflektioner

Förändringar i antalet tillstånd för anordnande av examen

Inga betydande förändringar i antalet anordnanden.

Fördelning av avläggandet av examina/examensdelar mellan utbildningsanordnare

För specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar finns bara tre aktiva anordnare, som är Kuortaneen Urheiluoipisto, Itä-Suomen liikuntaopisto och Finlands Idrottsinstitut, Vierumäki.

Kvalitet på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Fördelning av platserna för yrkesprov

Grundexamen i idrott

Platser för avläggande av yrkesprov 2020: Arbetsplats och läroanstalt 10,2 %, läroanstalt 17,6 %, arbetsplats 41,1 %. Ingen uppgift 31,2 %.

Platser för avläggande av yrkesprov 2021: Arbetsplats och läroanstalt 9,3 %, läroanstalt 13,9 %, arbetsplats 57,4 %. Ingen uppgift 19,4 %.

Yrkesexamen i idrott och träning

Platser för avläggande av yrkesprov 2020: Arbetsplats och läroanstalt 6,8 %, läroanstalt 32,2 %, arbetsplats 34,3 %. Ingen uppgift 26,8 %.

Platser för avläggande av yrkesprov 2021: Arbetsplats och läroanstalt 5 %, läroanstalt 35,2 %, arbetsplats 38,7 %. Ingen uppgift 21,2 %.

Yrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar

Platser för avläggande av yrkesprov 2020: Arbetsplats och läroanstalt 1,5 %, läroanstalt 64,6 %, arbetsplats 32,8 %. Ingen uppgift 1,1 %.

Platser för avläggande av yrkesprov 2021: Läroanstalt 67,8 %, arbetsplats 11,7 %. Ingen uppgift 20,5 %.

Specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar

Platser för avläggande av yrkesprov 2020: Läroanstalt 100 %.

Platser för avläggande av yrkesprov 2021: Arbetsplats och läroanstalt 33,3 %, läroanstalt 19,7 %, arbetsplats 47 %.

Specialyrkesexamen i träning

Platser för avläggande av yrkesprov 2020: Arbetsplats och läroanstalt 14,3 %, läroanstalt 2,4 %, arbetsplats 75,4 %. Ingen uppgift 7,9 %.

Platser för avläggande av yrkesprov 2021: Arbetsplats och läroanstalt 1,8 %, läroanstalt 1,8 %, arbetsplats 91,2 %. Ingen uppgift 5 %.

Medeltal för yrkesprov i studeranderesponsen inom yrkesutbildningen (avslutande enkät)

Yrkesexamen i idrott och träning	4,6
Grundexamen i idrott	4,6
Yrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar	3,8
Specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar	3,9

* granskningsperioden för studeranderesponsen är 1.7.2019–31.12.2021. Bedömningsskala 1–5, där (5) betyder helt av samma åsikt, (4) delvis av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) delvis av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt

Enligt uppgift har responsen allmänt taget varit positiv. I studeranderesponsen inom yrkesutbildningen sänker vitsorden för påståendet "Jag deltog i planeringen av yrkesprovet/yrkesproven" medeltalet. Responsen har besvarats i varierande utsträckning (de avslutande enkäterna). Det är en stor utmaning för utbildningsanordnarna att få de studerande att fylla i de avslutande enkäterna, alltså besvara studeranderesponsen.

Reflektioner

Förverkligande av tvåpartsbedömning i bedömningen av kunnande

Tvåpartsbedömning har förverkligats väl. Digitala förbindelser har använts exempelvis på grund av långa avstånd och i utbildning för yrkesprov. Man har velat satsa på kompetens.

Miljöer för yrkesprov och deras lämplighet för påvisande av kunnande

Miljöerna för yrkesprov motsvarar examensgrunderna.

Motiveringar till ordnande av yrkesprov på läroanstalter

Det är lättare att organisera yrkesproven på läroanstalten.

Det går snabbare att avlägga yrkesproven på läroanstalten.

Miljöerna för yrkesprov är stabila på läroanstalten.

Långa resor, lokalerna för yrkesprov och objekten kan vara utmanande för platserna för yrkesprov.

Generaliseringar gällande rättelseyrkanden

Inga rättelseyrkanden har kommit in till arbetslivskommissionen för behandling.

Situationen gällande planer för bedömning av kunnande

Arbetslivskommissionen har inte behandlat några planer för bedömning av kunnande.

Förverkligande av personlig tillämpning i praktiken

God praxis

De studerande har anvisats att följa examensgrunderna. Exempelvis de som studerar för specialyrkesexamen i skötsel av idrottsanläggningar har upplevt det som betydelsefullt att de har fått delta i planeringen av yrkesprov. Informationsgången och samarbetet mellan läroanstalten, arbetslivet och de studerande fungerar. Många samarbetspartner.

Examensgrundernas funktion

Reflektioner

Examensgrundernas överensstämmelse med arbetslivet

De nya examensgrunderna motsvarar arbetslivets behov väl.

Förverkligande av valfrihet i avläggandet av examina

Det finns gott om alternativ, men valfriheten kunde framöver utvecklas så att man ännu bättre kan fördjupa sitt kunnande i önskad riktning. Det är bra att det går att avlägga examensdelar även från andra områden.

Behov av tilläggsanvisningar gällande yrkesskicklighetskraven för examensdelar eller sätt att påvisa yrkesskicklighet

Inga behov av tilläggsanvisningar har kommit fram i fråga om examensdelarnas krav på yrkesskicklighet eller sätt att påvisa yrkesskicklighet.

Erfarenheter av examensgrundernas funktion

Arbetslivskommissionen har inte fått kännedom om några erfarenheter av att examensgrunderna inte skulle ha fungerat.

Allmänna observationer om arbetslivsresponsen (enkät för arbetsplatshandledare)

Resultaten är huvudsakligen bra, men det finns en viss variation mellan olika utbildningsanordnare.